

Zeer geachte laureaat,

Dames en heren in al uw titels en hoedanigheden,

Kunst helpt vragen stellen en vragen kunnen wijzer, opener,
uitnodigender zijn dan antwoorden...

Van harte welkom op de uitreiking van de 47ste Christoffel
Plantin-prijs.

Met bijzonder veel genoegen heet ik u allen van harte welkom in
de Gifezaal van het Bernarduscentrum.

Dit voormalig bisschoppelijk paleis, de allereerste zetel van de
provincie, kent een rijk verleden.

Ook dit jaar zetten we onze deur wagenwijd open voor de
uitreiking van de prestigieuze Christoffel Plantinprijs.

Uitgedacht door vijf onvergetelijke Antwerpenaren – Ludo Van
Bogaert, Roger Avermaete, Hugo Van Kuyck, Maurits Naessens
en Jo Van de Perre – bekroont deze onderscheiding bijzondere
Belgen.

Belgen die, mede dankzij de kansen die ze grepen in eigen land, vooral in het buitenland furore maken en precies ook daarom in eigen land alle erkenning verdienen.

Wat was het een wijze keuze om de prijs te noemen naar Christoffel Plantin.

Het werk van deze vermaarde 16de eeuwse drukker-uitgever werd destijds tot ver buiten onze grenzen geroemd.

Hij plaatste onze regio – en vooral onze Scheldestad – op de wereldkaart.

Tegelijk was deze geniale Antwerpenaar een toonbeeld van bescheidenheid: 'Ik ben een eenvoudig man, ik ben slechts een drukker' aldus de meester zelve.

In het prachtig vernieuwde Museum Plantin-Moretus kan u opnieuw ontdekken hoe weergaloos de invloed van deze visionaire ondernemer was.

Bezoek het en raak onder de indruk hoe, dankzij het werk van Plantin, de grootste humanisten en denkers van zijn tijd de weg naar Antwerpen vonden.

Dat nog steeds, zeer veel landgenoten het inspirerende voorbeeld van Christoffel Plantin volgen, wekt bewondering, dankbaarheid en waardering.

Ze bewijzen waarin een klein land als het onze groots kan zijn.

We beseffen, we erkennen dat te weinig.

Precies ook daarom is het goed dat deze prijs bestaat.

De erelijst van deze prijs, dames en heren oogt even

indrukwekkend als divers.

Dit mede dankzij een jury die zich al jaren uitstekend kwijt van

haar taak.

Dames en heren,

Vanavond vieren we Chris DERCON, directeur en curator die zes

jaar lang aan het hoofd stond van Tate Modern, één van de

populairste musea voor moderne en hedendaagse kunst ter

wereld.

Mensen die het écht kunnen weten, Chantal Pattyn en Luc

Tuymans noemden hem, en ik parafraseer "een genereuze

duizendpoot, een kunstpaus, wiens invloed gigantisch is.

Een man die kunst met een zeer grote openheid benadert.

Een man waarnaar geluisterd wordt én bovendien kritiek kan

verdragen".

Lierenaar Chris DERCON legde een ongemeen boeiend parcours af.

Van 1976 tot 1982 studeerde hij Kunstgeschiedenis, Theater Research en Filmtheorie aan de Rijksuniversiteit Leiden en de Vrije Universiteit van Amsterdam.

Tezelfdertijd was hij assistent bij de Vakgroep Theaterwetenschappen van Leiden.

De uitgelezen mix van kunstgeschiedenis , film en theater verleenden Chris een stevige basis om zijn culturele carrière gestadig uit te bouwen.

Die begon in een kunstgaanderij in Nederland.

Hij kreeg er de smaak te pakken en organiseerde voortaan zelf als assistent-curator uiteenlopende tentoonstellingen in zowel België als Nederland.

Het begin van een erg drukke periode waarin hij als culturele 'duivel-doet-al' freelance kunstcriticus was voor *De Standaard* en medewerker van de Dienst Kunstzaken van de toenmalige BRT. Twee functies die Chris Dercon combineerde met het boeiende gastdocentschap aan verschillende kunstscholen en academies over de hele wereld.

Van Het STUK in Leuven tot Sint-Lukas in Brussel, Enschede, Chicago, Bazel, Genève, Parijs, New York, Amsterdam en Rotterdam.

Zijn passage maakte zoveel indruk dat hij in 1988 de functie van programmadirecteur kreeg aangeboden bij het Institute for Contemporary Art PS1 in NY.

Het was de start van een loopbaan die tot de verbeelding spreekt.

Algauw volgde het directeurschap van het toen fonkelnieuwe Centrum voor Hedendaagse Kunst Witte de With in Rotterdam.

Van 1996 tot 2003 kwam Chris aan het hoofd te staan van het Museum Boijmans van Beuningen in de Maasstad.

Daarna maakte Chris de overstap naar Duitsland en ging hij gretig in op de uitdaging om het Haus der Kunst in München te leiden.

Na Duitsland was het Verenigd Koninkrijk aan de beurt.

In 2011 schopte Chris het tot directeur van het spraakmakende Londense Tate Modern.

In die prestigieuze functie en onder zijn leiding liep het publiek massaal warm voor moderne en hedendaagse kunst.

Futurisme, surrealisme en minimal art maar ook tijdelijke tentoonstellingen lokten maar liefst 5 miljoen bezoekers per jaar naar de voormalige elektriciteitscentrale naast de Wobbley Bridge.

Maar oude liefde roest niet.

De Duitse lokroep bleek te sterk.

Zeker toen onze laureaat vorig jaar door de Berlijnse Senaat werd gevraagd om vanaf de zomer van 2017 het prestigieuze toneelgezelschap van de Volksbühne te leiden.

Een omstreden beslissing zo bleek want Chris' aanstelling zorgde voor heel wat ophef en kritiek in het culturele Duitsland.

Na het aanvankelijke gemor schaarden internationale kunstenaars, museumdirecteurs en architecten zich in een open brief massaal achter de toekomstige leider.

Collega's als Anne-Teresa de Keersmaeker en Alexander Kluge roemen Chris voor drie decennia van puik werk en hopen- ik citeer- 'dat het verstand het haalt op het alarmistisch sensationisme.'

De aankondiging van zijn programma klonk alvast erg veelbelovend en ambitieus.

Het experiment niet schuwen en weloverwogen inzetten op dans, muziektheater, nieuwe media en film.

Immers, als de Volksbühne die horde neemt, is ze klaar voor de toekomst.

Beste Chris,

Genereus, kritisch en organisatorisch sterk. Collega's zoals Luc Tuymans, Rem Koolhaas en Chantal Pattyn loven je herhaaldelijk voor die kwaliteiten.

Je staat erom bekend een teamspeler te zijn en vergelijkt de rol van een goed museumdirecteur graag met die van een gedreven coach.

Geboekte successen zijn prettig maar op de eerste plaats ook de verwezenlijking van een heel team.

"Wie geïnteresseerd is in kunst, moet uitspraken durven doen over Cultuur", zei u onlangs.

Die gaan niet louter over de vorm van en appreciatie voor een bepaald werk maar bevatten tegelijkertijd stevig onderbouwde inhoudelijke argumenten.

Of nog, 'De saaiheid en banaliteit voorbij'.

Behalve directeur en curator maakte je steeds ook deel uit van verschillende adviesraden, zetel je in jury's en doen cultuurhuizen en musea vaak een beroep op je deskundig oordeel in aanloop naar tentoonstellingen.

Daarnaast publiceer je geregeld essays en bijdragen over kunst in boeken en catalogi en wijd je wereldwijd lezingen aan het thema.

Ook over de rol en de impact van kunst, musea en de missie van een succesvol kunstmanager hebt je een uitgesproken mening. Kunst bevindt zich niet langer op één vaste plek maar is overal en alomtegenwoordig.

'Musea zijn niet langer statische schatkamers van het verleden maar beantwoorden vandaag aan de comforteisen en het interactieve beleven van een internationale schare bezoekers' aldus burgemeester Bart De Wever tijdens de opening van het vernieuwde Museum Plantin-Moretus.

Sociale media vervullen daarbij geen onbelangrijke rol.

Sociale media stonden ook centraal in *Performing for the Camera*.

Allicht niet toevallig één van je laatste tentoonstellingen bij Tate Modern.

Boeiend, hoe u de grimassen die velen maken bij het 'selfie-ën en instagrammen', verbindt met de grootmeesters van het groteske: Bosch, Breugel, Ensor...

Volgens jou is het de taak van de kunstenmanager om nieuwe ideeën te verspreiden en te vertalen.

Niet zozeer van hemzelf maar vooral ook van kunstenaars, artiesten en het grote publiek.

Netwerken opstarten, stimuleert een kwalitatieve, inhoudelijke discussie en vergroot de participatie.

Kunst moet vooral een breed publiek warm maken, prikkelen en inspireren, aan het denken zetten, uit balans brengen en vragen doen stellen over het leven, over echt en fake, over de uitverkoop van onszelf aan de technologie...

Toen ik u daarover hoorde, dacht ik meteen aan *The Circle* van Dave Eggers waarin de “goeroes” van de sharing economy en netwerken iedereen volgende ideologie voorhouden: “geheimen zijn leugens, (instant) delen is mee-leven, privacy is diefstal”. En vooral, alles hier en nu. En nu meteen.

Echte uitwisseling ontstaat pas als zowel het kunstwerk, de artiest én het publiek gelijktijdig op een voetstuk staan, tijd en afstand nemen en écht met elkaar in dialoog gaan.

De kunstenmanager heeft daarbij de opdracht om de ideale context en de randvoorwaarden te creëren.

Alleen zo kunnen kunstinstellingen hun impact blijvend vergroten.

Beste Chris,

Je oogt. Neen, je bent nog jong.

Je staat op de drempel van alweer een nieuw en bijzonder uitdagend hoofdstuk ik je loopbaan.

Toch hoop ik dat je de toekenning van de Christoffel Plantinprijs beschouwt als de nu al over-verdiende bekroning van een inspirerend leven in de grensoverschrijdende dienst van kunst en cultuur.

Een leven in teken van de verdediging van de Europese integratiegedachte die, net als kunst en cultuur, volkeren en mensen niet uit elkaar drijft maar verbindt.

Het is jouw unieke verdienste dat je je nu al drie decennia lang bijzonder gedreven inzet om het publiek hongerig te maken naar kunst.

Dat je bezoekers gretig uitdaagt om de artistieke dialoog aan te gaan.

Je harde werken, buitengewoon talent en inspanningen worden vandaag bekroond met deze mooie onderscheiding.

Het is voor mij een bijzonder grote eer en een waar genoegen je, mede in naam van de hele provincie Antwerpen, de 47ste Plantinprijs te mogen overhandigen. Proficiat!

Cathy Berx

Gouverneur provincie Antwerpen

